

Franci STEINMAN

Leon GOSAR

Otok pred Izolo

Pomorska gradnja pred Izolo prinaša obogateno vrnitev prejšnjega stanja. Otok je umeščen tja, kjer ni pravnih režimov, ki jih uveljavljajo država ali lokalna skupnost. Pravni režimi, ki določajo uživanje vodnih pravic in omejitve (gospodarjenja, ravnanja, rabe), lahko omejujejo pravzaprav vse, zato mora biti njihova sinteza izhodišče za analizo skladnosti današnjih rab in za načrtovanje prihodnjih rab morja in obalnega območja. Na primer akvatoriji školjčičšč, umeščenih brez zadostne analize stanja v Strunjanski zaliv, povzroča konflikte rab, nesprejemljivo omejevanje splošne rabe morja in nedovoljeno omejevanje sosednjih območjih. Opravljena analiza pri otoku pred Izolo kaže, da tam takšnih posledic ni. Tam so predvidene le rabe v javnem interesu, saj se pri presoji sprejemljivosti najprej pretehtajo javni in nato skupinski interesi, morebitne posebne (npr. podjetniške) rabe pa dovolijo le, če ne omejujejo prej navedenih. To omogoča integralno gospodarjenje z obalnim območjem, ki upošteva funkcionalne povezave kopnega in morja.

Maritime construction in front of Izola restitutes an enriched former state. The island is positioned in a place where there are no legal regimes enforced by the state or local community. Legal regimes that determine the exploitation of water rights and limitations (management, exploitation, use) can actually limit all, therefore their synthesis has to be the starting point for analysing the harmony of present uses and for planning future uses of the sea and coastal area. For example the aquatorij of the shell fish mariculture positioned in the Strunjan Bay without adequate analysis of the prevailing conditions is causing conflicts of uses, unacceptable limiting of general use of the sea and prohibitive limitations in neighbouring areas. The analysis done for the island in front of Izola shows that there are no such consequences. Only uses in the public interest were proposed, since when assessing suitability first public and then common interests were considered. Possible specific (e.g. entrepreneurial) uses were permitted only if the afore mentioned weren't obstructed. Thus integral management of the coastal area was enabled, with respect to functional ties between the land and sea.

Morje
Pravni režim
Vodno gospodarstvo
Otok
Prostorsko načrtovanje

Island
Legal regime
Physical planning
Sea
Water resource management

1. Uvod

Zgodovinsko gledano so obalna območja vedno pomenila žarišča razvoja človeške družbe, zato bodo tudi v prihodnje ena izmed razvojnih prednosti obmorskih držav. Tudi obalno območje Republike Slovenije je (bilo) izpostavljeno močnim razvojnim pritiskom, kar se kaže v naraščanju števila prebivalstva, urbanizaciji in intenzivnem razvoju z morjem povezanih dejavnosti. Obstajajo pa prostorsko-vodnogospodarsko-okoljski pa tudi gospodarsko-upravni konflikti rabe kopenskega in morskega okolja oziroma prostora. Neusklajeni pristopi v sektorskih razvojnih načrtih obalnega urbanizma, kmetijstva, industrije, prometa, turizma, varovanja naravne in kulturne dediščine itd. se zrcalijo predvsem v prekrivanju pogojev

za rabe morja, obale in priobalnih zemljišč. Koncentracija številnih dejavnosti v ozkem obalnem pasu, na omejenem prostoru, pa že povzroča neracionalne in medsebojno izključujoče se (gospodarske) rabe oziroma dejavnosti.

Gospodarjenje z morjem je bilo v preteklosti nekoliko v senci drugih vsebin gospodarjenja z vodami, ki so urejala predvsem notranje vode, vključujoč tudi pritoke obalnega morja. Dejansko se tudi v svetu šele v zadnjem obdobju posveča več pozornosti problematiki gospodarjenja z morjem, ki celovito obravnava funkcionalno povezan morski in kopenski prostor. Čeprav precej zadev že ureja pravkar sprejeta Direktiva o določitvi okvira za ukrepanje Skupnosti na področju politike do voda (krajše: Direktiva o vodah), se v

Evropski skupnosti pospešeno evidentirajo cilji gospodarjenja z morjem in priprava predpisov za integralno gospodarjenje na obalnem območju. Obalno morje in obalno območje imata specifične lastnosti, ki niso primerljive z lastnostmi vodnih teles na kopnem, kar zahteva posebno obravnavanje tako v vodni zakonodaji kot v strategiji vodnega gospodarstva (v nadaljevanju: VG) oziroma v razvojnem načrtovanju.

Združevanje z vodami funkcionalno povezanega kopenskega in morskega (vodnega) prostora v enovito načrtovanje rabe prostora oziroma načrtovanje rabe (voda) morja ostaja tudi vnaprej ključni instrument za upoštevanje VG-vsebin v prostorskem načrtovanju. Ustrezne vodnogospodarske strokovne podlage (VG-osnove, VG-načrti) za gospodarjenje z vodami (morjem) in obvodnim prostorom (priobalnimi zemljišči) vključujejo načela trajnosti in jih vnašajo na vse ravni prostorskega planiranja, načrtovanja in odločanja o posegih v prostor.

Za obravnavo vprašanj, povezanih z morjem, je treba najprej analizirati posledice, ki jih prinašajo dovoljene rabe in veljavna zakonodaja na posamezna (prostorsko opredeljena) območja morja. Zato so rabe oziroma dejavnosti, ki posegajo na morje najprej evidentirane, nato pa prostorsko umeščene, saj lahko povzročajo omejitve pravzaprav za vsakogar. Pri tem preseneča, da ni zaslediti skupne evidence predpisov R Slovenije in predpisov lokalnih skupnosti. Ni opaziti niti sinteze posledic vseh aktov, ki se nanašajo na posamezno območje dovoljene rabe ali na opravljanje dejavnosti. Zato je opravljena analiza prostorske razsežnosti pravnih režimov, kot jih določajo veljavni predpisi ter splošni in posamični upravni akti.

Zaradi obsežnosti dela je bilo obravnavano le območje, ki ga v tujini upoštevajo, kadar obravnavajo integralno gospodarjenje z obalnim območjem. V članku so podani le rezultati za prostor morja, pri čemer je treba upoštevati, da lahko zanj veljajo tako pravni režimi območij, uveljavljenih na morju, kot pravni režimi za pripadajoči vodni prostor k uveljavljeni kopenski rabi. Že uveljavljeni pravni režimi namreč pomenijo pravne robne razmere za nadaljnje načrtovanje in dovoljevanje rabe morja oziroma za posege v njem (pristanišča, otok pred Izolo itd.) in na kopnem.

2. Pravni režimi na morju

2.1 Pojem pravnega režima

Pravni režim je opredeljen z naborom pravnih pravil, kot jih uveljavlja predpis, s katerim se določa uživanje dodeljene pravice rabe in z njo povezanih obveznosti (oziroma omejitev) na enolično opredeljenem območju. Praviloma poseže v lastninska upravičenja (npr. oseb zasebnega prava), zato se lahko vzpostavi le, kadar za to obstaja podlaga v zakonu in so v zakonu podana merila, glede na katera se lahko pravni režim in pripadajoče območje lahko nedvoumno določita, hkrati pa mora biti z zakonom določena tudi določitev ustrezne odškodnine.

Pravni režimi lahko zadevajo vsakogar, tudi naključnega uporabnika (npr. turista), zato bi morali biti splošno znani. Je pa povsem drugo vprašanje, koliko prebivalcev obalnih občin npr. ve, kje ob slovenski obali je prepovedano potapljanje, kaj šele koliko obiskovalcev obale pozna že dolga leta uveljavljene omejitve. Podatki o pravnem režimu na nepremičninah (objektih, zemljiščih) naj bi se v prihodnje vpisovali kot breme na nepremičnini, saj gre za pripadajoči obseg pravic, dolžnosti in omejitev, ki naj bi bili znani ne le lastniku, najemniku ali upravljavcu nepremičnine, temveč vsakomur (tudi potencialnemu kupcu).

Poudariti velja, da pravni režim zemljišč, naj gre za morsko ali priobalno, sicer predvsem prikazuje njihove omejitve, vendar lahko vpliva tudi na druge (npr. sosednje) rabe morja ali obalnega območja pa tudi na druge dejavnosti, tudi zaradi funkcionalne povezanosti morja z drugimi vodami, morja kot sprejemnika onesnaženj itd. Kljub vsemu je treba omogočiti prost dostop do morja vsakomur in splošno rabo javnega morskega dobra (morske vode, zemljišč morja in obale), kar je nedvomno v javnem interesu.

2.2 Pravni režimi na morju R Slovenije

Poleg zakonodaje o vodah in vodnem gospodarstvu, lahko sektorski predpisi, ki posegajo v vode, uveljavljajo še dodatna območja s pravnim režimom. Vodna zakonodaja uveljavlja znane vodovarstvene pasove (območja) ob vodnih virih, območja pribrežnih (te-

koče vode) in priobalnih (stoječe vode) zemljišč, vzdrževalni pas ob vodnogospodarski infrastrukturi (nasipih, ipd.), poplavna in retenzijska območja, območja za zbiralnike in zadrževalnike vode ipd. Direktiva o vodah zahteva, da se zavarovana območja, katerih obstoj je odvisen od voda oziroma od VG-sistemov, evidentirajo v Vodnogospodarskih osnovah, območja, ki naj bi bila zavarovana v prihodnje, pa se morajo uskladiti v Vodnogospodarskih načrtih. S tem se bodo lahko upoštevale potrebe zavarovanih območij po vodi (npr. Škocjanskega zatoka) in se uredile enako kot podeljene vodne pravice.

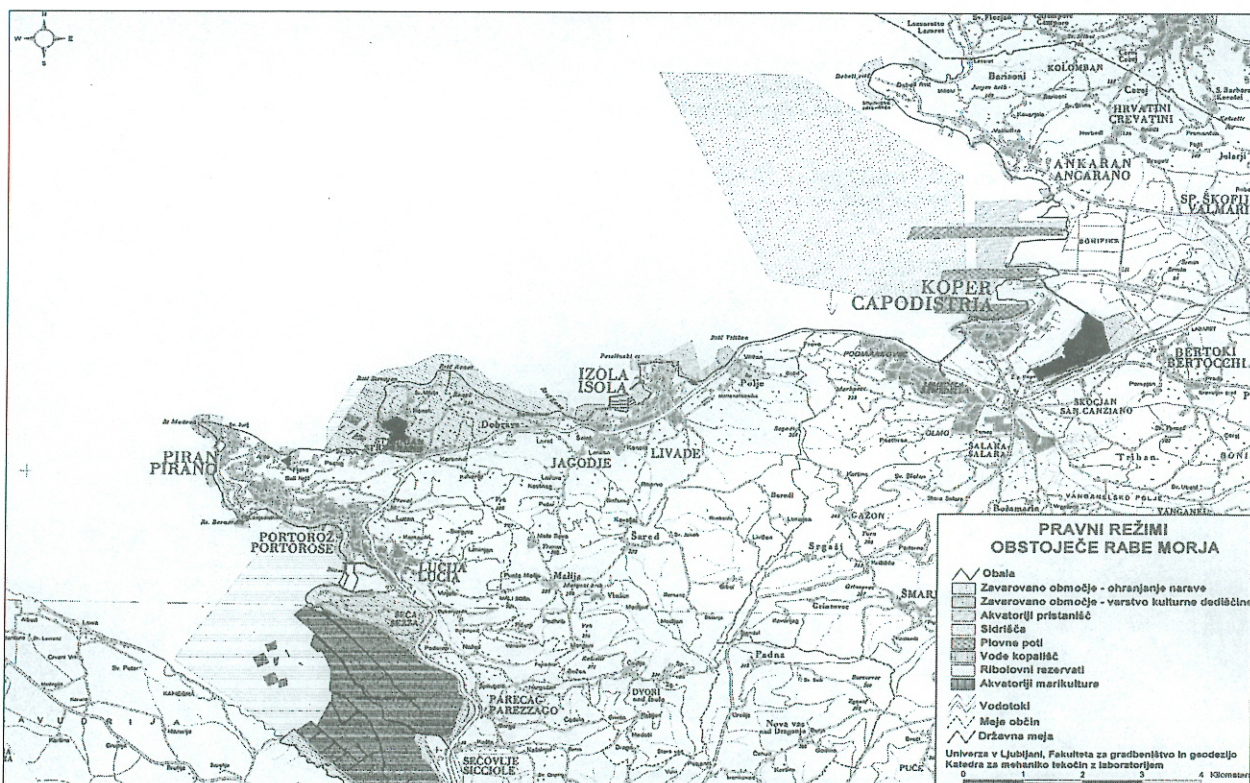
Pravne režime izvirajoče iz rabe morja ali kopnega, ki ji je dodeljen še funkcionalno povezan del morja (slika 1), uvajajo naslednji sektorji oziroma predpisi:

- zavarovano območje – ohranjanje narave (ZON),
- zavarovano območje – varstvo kulturne dediščine (ZVKD),
- akvatorij pristanišča, sidrišča, plovne poti – pomorski zakonik (PZ),
- vode kopališč (urejenih oziroma razglašanih) – varstvo pred utopitvami (ZVU),
- ribolovni rezervati in akvatoriji marikulture – morsko ribištvo (ZMR).

Že zelo skrčen povzetek prepovedi, omejitev ali zadolžitve, ki veljajo za vode kopališč in za akvatorij marikulture, omogoča prikaz, kako se lahko vplivi teh območij prepletajo, določila vodijo v konflikte rabe ali celo posegajo v splošno rabo morja. Slednja ima v tujini najvišjo prioriteto, zato jo omejujejo le v skrajnih primerih (npr. zaradi obrambnih interesov države).

Za območja voda kopališč veljajo npr. naslednja določila (zakoni so navedeni v literaturi):

- območje pripadajočega vodnega prostora kopališča je le tisto, ki je označeno v skladu s predpisi (ZVU);
- kopanje je dovoljeno le na vodnih površinah, namenjenih kopanju (ZVU);
- vode kopališč morajo biti ločene od vodnih površin, namenjenih športnim dejavnostim in drugim dejavnostim v prostem času; ločitev mora biti fizična ali označena z vidnimi, med seboj povezanimi plovki (ZVU);
- na kopališčih smejo biti kopalci v oddaljenosti največ 150 m od obale, če ni drugače določeno (ZVU);
- upravljavec kopališča mora v kopališkem redu določiti dejavnosti, ki se lahko opravljajo na vodi in v njej (ZVU);

Slika 1: Območja z uveljavljenimi pravnimi režimi – vezana na rabo morja ali kot pripadajoča funkcionalna območja dovoljenih rab oziroma dejavnosti na kopnem (karta TK50 – Geodetska uprava RS, podatki o režimih – KMTe, FGG)

- plovila morajo pluti najmanj 50 m od zunanjega roba kopališkega območja, vedno pa najmanj v razdalji od obale, ki je določena glede na vrsto plovila (PZ);
- v vodah kopališča in v pasu 200 m od obale na območjih, namenjenih kopanju, je prepovedan ribolov s podvodno puško (ZMR).

Za akvatorij marikulture veljata npr. naslednji določili (navedeni v ZMR):

- uporabniki gojitvenega prostora so dolžni spoštovati meje dodeljenih gojišč ter razporediti gojitvena sredstva v njih tako, da z njimi ne ovirajo ali onemogočajo dejavnosti na sosednjih parcelah;
- približevanje gojitvenim objektom (OP: vseh razen imetnika vodne pravice) je dovoljeno največ do 100 m.

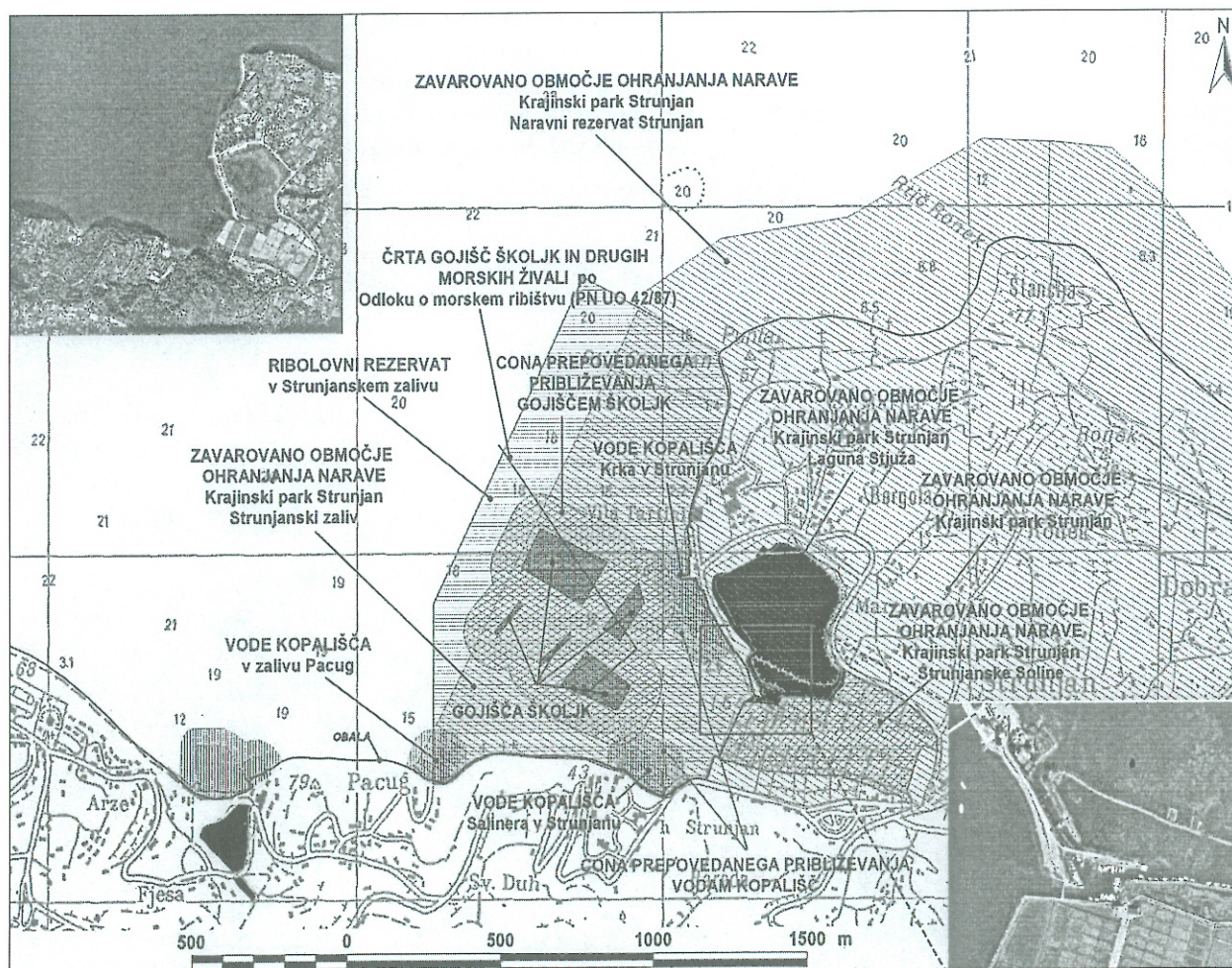
Za vsebine, prikazane na sliki 1, velja še enkrat poudariti, da uveljavljeni pravni režimi določajo ravnanje tudi naključnih posamez-

nikov (občanov, turistov ipd.). Iz odsekov obalne linije, ki so (še) zunaj območij s pravnimi režimi (in je tam možen prost dostop do morja), pa je razvidno, da je tega na našem morju preostalo le še malo.

2.3 Posledice pravnih režimov zaradi akvatorijev marikulture

Prikazane bodo posledice zaradi uveljavitve pravnega režima, ki izhaja iz dovoljenja za (posebno) rabo morja za školjčičišča v Strunjanskem zalivu (slika 2), kjer sta bila že dva uveljavljena pravna režima: Krajinski park Strunjan in ribolovni rezervat.

Akt o zavarovanju Strunjanskega zaliva, ki je del Krajinskega parka Strunjan, ne predpisuje posebnih omejitev rabe v zalivu, vendar zanj veljajo vsa določila zakona o ohranjanju narave (ZON). Vprašljivo je, ali so bila pri izdaji dovoljenja za posebno (komer-

Slika 2: Pravni režimi na morju v Strunjanskem zalivu – zaradi školjčičišč je prepovedana plovba k obali (karta DTK25 – Geodetska uprava RS, drugi podatki – KMTe, FGG)

cialno) rabo upoštevana npr. določila v javnem interesu iz ZON, po katerih so v zavarovanem krajinskem parku:

- prepovedani vsi posegi, ki lahko ogrozijo (že vzpostavljeno) zavarovano območje, ali pa je npr.
- prepovedano vsako poseganje v morje, ki bi lahko spremenilo življenjske razmere za favno.

Ustanovitveni akt o ribolovnem rezervatu slednjega namenja za gojišče školjk in drugih morskih živali. Določa pa, da uporabnik (oziroma bolje koncesionar) ne sme ovirati ali onemogočiti dejavnosti na sosednjih parcelah (morja), torej zunaj območij, določenih s koordinatami ogljišč parcel školjčič, zapisanih v upravnem aktu. Obenem velja še določilo iz zakona o morskem ribištvu (ZMR), ki prepoveduje približevanje gojitvenim objektom (npr. plavanje, plovbo) na manj kot 100 m. Če samo upoštevanje obeh navedb pokaže, da je izdano dovoljenje za školjčiče neustrezno, saj školjčiča vplivajo na bistveno večje območje, kot je njim dodeljen akvatorij.

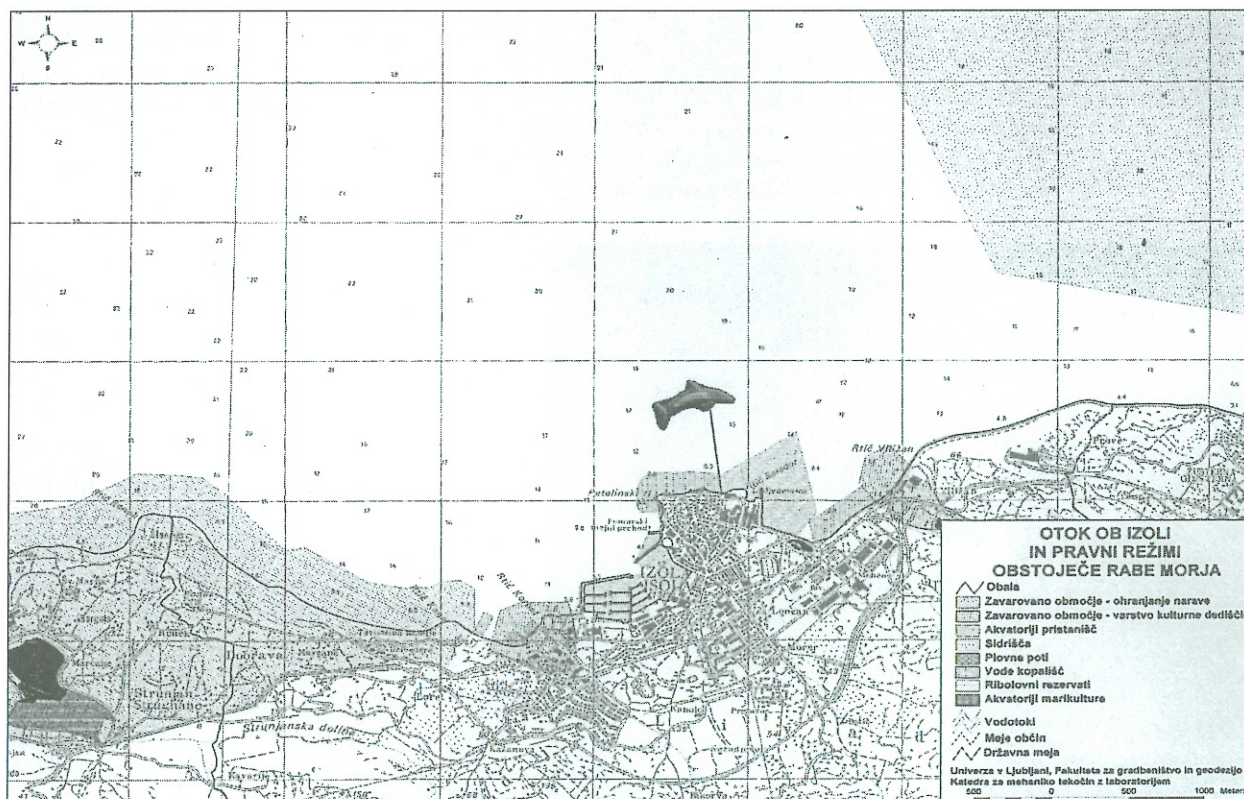
Sinteza vplivov območij kopališč in marikulture, prikazana za Strunjanski zaliv

(slika 2), nepričakovano pokaže, da plovba do obale v zalivu sploh ni možna, saj je:

- prepovedana v 100-metrskem pasu okrog območij marikulture in je
- prepovedana v 50-metrskem pasu, merjenem od vodnega prostora kopališč.

Z izdajo dovoljenja za (komercialna) školjčiča je torej preprečena splošna raba morja (plovba ...), ki ima vpliv tudi zunaj dodeljenega akvatorija. Ali lahko pridobitniški interes prevlada nad osnovnimi načeli splošne rabe voda (morja)? Nedvomno ne! Ali posebna raba za školjčiče res lahko blokira vse dejavnosti na delu notranjega morja, na obali oziroma v njenem zaledju? Ne, saj to prepoveduje zgoraj navedeno določilo ZMR.

Nedomišljena, novo umeščena raba za školjčiče onemogoča druge, sicer sprejemljive rabe in dejavnosti, ki potrebujejo izhod na morje oziroma se izvajajo na delu morja pred strunjanskimi solinami, na obali oziroma v solinah pa tudi na kopnem. Med njimi so tudi takšne, ki bi sicer bile v javnem interesu (npr. javni ladijski prevoz ipd.). Zato je nujno, da pristojni organ čimprej odpravi neprimeren upravni akt.

Slika 3: Lokacija otoka in pravni režimi rabe morja – le malo je odsekov (bela območja), kjer je možen prost dostop do morja!

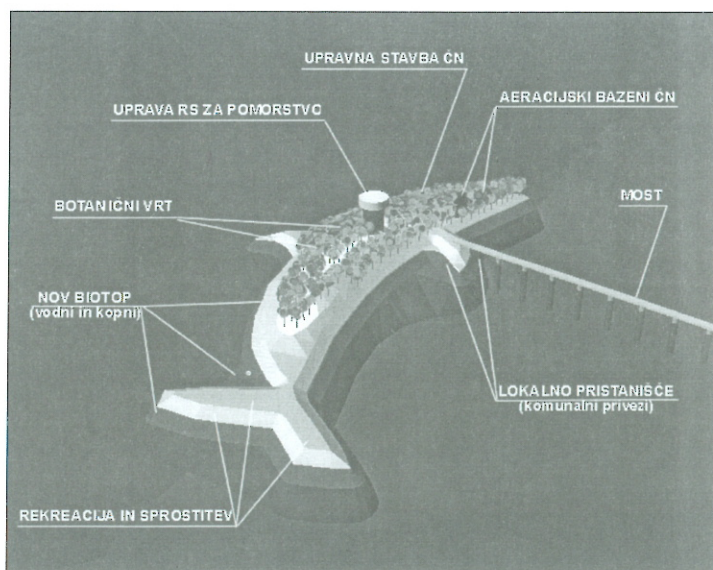
Uvajanje novih območij s pravnim režimom je torej zahtevnejše od dosedanje prakse pri novih predlogih o zavarovanih območjih.

Prvi poskus izdelati načrt integralnega gospodarjenja z obalnim območjem (ICZM), ki obravnava funkcionalno povezano območje morja in prispevno (kopensko) območje obalnega morja, je bil v Sloveniji že opravljen. Treba pa bo pristop, ki je v VG-načrtovanje že vpeljan, uporabiti v drugih postopkih planiranja in ga podpreti z novo zakonodajo.

3. Gradnja v morju – otok pred Izolo

Doslej se je že več avtorjev ukvarjalo z idejo o gradnji enega ali več otokov v slovenskem morju. Tokrat je predlagano nadomestilo za nekdanji otok Izole, kar lokacijo močno določa, dodatno izbiro pa še ožijo uveljavljeni pravni režimi (slika 3). Predlog prinaša večnamensko rabo usklajenih in združljivih dejavnosti na otoku v javnem interesu, njihovo primernost za pokrivanje vzdrževalnih stroškov otoka (zgradbe) v vsej življenjski dobi, možnosti izravnalnih ali obogatitvenih ukrepov za živalstvo in rastlinstvo ter tehnično izvedljivost otoka.

Slika 3 pokaže tudi, da je v občini Izola le še malo lokacij, kjer je možen prost dostop do morja, pa tudi to, da predlagana lokacija otoka ne posega v pridobljene pravice drugih

Slika 4: Program otoka na morju (rekreacijska oziroma vzdrževalna pot okoli otoka ni prikazana)

in ne na območja veljavnih pravnih režimov (z omejitvami). Gradnjo otoka bi upravičili javni interesi z zadostno prioriteto, z uporabo znanih načel partnerstva pa bi bil zagotovljen tudi dolgoročni obstoj otoka.

Rabe v javnem interesu, prikazane na sliki 4, so:

- otok leži pravzaprav na podaljšku smeri današnjega odvoda odpadnih voda iz mesta v morje, zato se ponuja postavitve čistilne naprave (v nadaljevanju ČN) za odpadne vode ene ali več obalnih občin;
- predpisi zahtevajo takšno stopnjo čiščenja odpadnih voda na otoku, da je potem primerna za ureditev botaničnega vrta na otoku. Vrt, skupaj z jezerci sladke vode ob čistilni napravi, prinaša krajinsko obogatitev, hkrati pa sta rastlinstvo in živalstvo indikator ustreznega delovanja čistilne naprave;
- namesto dokaj siromašnega morskega dna (pri sedanjih globinah) prinaša otok nove biotope tako v morju (plitvejši del podmorskih brežin, zavetišča med skalami obalnih utrditev ipd.) kot tudi na kopnih površinah otoka;
- urejene rekreacijske površine na otoku, ki bi jih most manjše nosilnosti povezal z obalo, pospešujejo prostočasne dejavnosti in razvoj tudi na širšem območju;
- most omogoča tudi dostop do komunalnih privezov v urejenem krajevnem pristanišču na otoku, saj privezov za tiste, ki živijo z morjem oziroma od njega, zelo meri primanjkuje;
- nova zgradba v morju potrebuje svetilnik, ki se postavi ob upravni zgradbi čistilne naprave, dodajo pa se še prostori Uprave za pomorstvo, ki bi tako neposredneje zaživela z morjem; ter ne nazadnje,
- na obali se pojavlja odvečni material od izgradnje prometnic, čiščenja plovnih poti itd. Da se ne bi odlagal v grape in doline v zaledju obale, v edinstvene lokacije depresijskih območij ipd. je predlagano da se ga vgradi v otok.

Predlog o gradnji otoka ni obremenjen s sodbami, ali naj v morje sploh posegamo ali ne. Pogled na obalni pas (kopnega in morja) pokaže, da se posegi v morje dogajajo, postopek umeščanja posegov v prostor (vode, okolje) pa je znan.

Zasnova otoka vsebuje elemente pomorskih gradenj v konstrukciji otoka. Zaradi morskih tokov je privzeto, da ima otok nad morsko gladino obliko delfina, kar poudarja njegov antropogen izvor. Leži severno od polotoka, na katerem leži mesto Izola, oddaljen od obale od 500 do 770 m, kjer je globina morja od 16 do 18,3 m. Je precej v zavetju pred jugom, oblika delfina pa razbremeni precejšnji del otoka pred delovanjem burje. Dolžina na morski gladini je 500 m in širina 320 m, zato bi volumen znašal okrog 1,3 milijona m³, površina zasedenega dna morja 8 ha, površina nad morjem pa okrog 4,4 ha. V prečni smeri bi otok imel asimetrično obliko, z najvišjo točko 10 m nad morsko gladino na morski strani, kjer bi brežina posnemala (strme) naklone klifa, proti kopnemu pa bi v blažjih naklonih padala proti morski gladini. Dolžina vodne linije otoka (pri običajni morski gladini) znaša pribl. 2 kilometra, kar podaljšuje stik med morjem in kopnim oziroma povečuje plitvejša območja, pomembna za rastlinstvo in živalstvo.

Poseg bo izziv za različne strokovnjake, čeprav je tako v svetu kot v Sloveniji že veliko znanja za takšne gradnje.

Predlagani otok bi nekoliko spremenil podobo slovenske obale, kot jo poznamo danes, čeprav sicer otoki na tej strani Jadrana niso posebnost. Razprava pa naj pokaže, ali je krajinsko primerneje oblikovati otok ali poudariti antropogenost posega, ali oblikovati otok kot del klifa ali posnemati oblike in videz otokov, ki se pojavljajo le nekaj kilometrov stran na hrvaški obali, ipd.

Zanimiva bo tudi ocena ekonomske upravičenosti otoka, saj bo treba izračunati vrednost nove rekreacijske in sprostitvene površine, privlačnost botaničnega vrta, povečano zanimivost obalnega območja (za bivanje, turiste) ipd.

Izračunati bo treba tudi nadomestne vrednosti zemljišča na otoku, zaradi katerih bo lahko spremenjena namembnost zemljišč, rezerviranih za gradnjo (ene, dveh ali treh) ČN na kopnem, pa zemljišč z omejeno rabo v vplivnem območju ČN, ki bi se lahko uporabila kot razvojna območja v občini (ali v več občinah, če bi zgradili skupno). Upoštevati bo treba še vrednost komunalnih privezov, ki bo narasla, če zanje ne bo primernih drugih lokacij, ter vrednost ekoloških obogatitev zaradi otoka.

4. Sklepi

Omenjeni pravni režimi pokažejo, da morje ni nepopisan list, zato je nujna uveljavitev integralnega načrtovanja vodnega in kopnega prostora in naravnih virov (morja), za katero pa ni dovolj le razširitev današnjega načrtovanja rabe prostora s kopnega na morje. V tujini se zato pojavljajo korporacijske organizacije, ki povezujejo tako osebe javnega kot zasebnega prava, da bi ustvarile formalne in neformalne povezave med državo, samoupravo (občinami), združenji uporabnikov voda, javnostjo, vpletenimi posamezniki itd. po načelih partnerstva.

Gospodarjenje z vodami obsega upravljanje (administriranje) in razpolaganje, zato bo treba v vodnem gospodarstvu urediti tudi slednje (z vodo, sedimenti, nepremičninami – zemljišči, objekti, infrastrukturo). Eden od prvih korakov v ravnanju države s svojim premoženjem po načelih dobrega gospodarja je vzpostavitev celovite evidence rabe morja, vodnih pravic na morju in funkcionalno povezanih zemljišč. Pomembno je, da se uporabijo načela trajnostnega razvoja in načela integralne obravnave kopnega in morja v načrtovanju rabe obalnega območja. Funkcionalne povezanosti dejavnosti na morju s površinami na kopnem (npr. manipulativne površine pri marikulturi) oziroma v nasprotni smeri (vodne površine pri kopališčih) zahtevajo usklajeno načrtovanje obeh območij.

Izgradnja otoka je predlagana zaradi dejavnosti v javnem interesu, ki jih je mogoče medsebojno uskladiti. Program dejavnosti je mogoče še dopolnjevati oziroma nekatere od predlaganih tudi opustiti, če se bo zanje našla primernejša lokacija. Poudariti velja, da otok pomeni vzpostavitev prejšnjega stanja (ko je Izola po otoku celo dobila ime), hkrati pa prinaša še pomembne obogatitve.

Kot stranski rezultat analiz ugotovljene posledice nedomišljenega uveljavljanja pravnih režimov zahtevajo premislek tudi o nadaljnjih postopkih podeljevanja posebne rabe oziroma območij s pravnim režimom. Članek pokaže, da že imamo orodja, s katerimi je možno določiti funkcionalne robne pogoje, po katerih lahko v prihodnje načrtujemo oziroma dovoljujemo rabe morja in priobalnih zemljišč, upoštevajoč funkcionalne povezanosti morja in kopnega. Pri pripravi

strokovnih vodnogospodarskih podlag jih lahko že uporabljamo kot stanje tehnike oziroma dognanj vodnogospodarske stroke, četudi jih morebiti zakonodaja še ne predpisuje. Uporaba teh orodij v drugih strokah je prav tako koristna, čeprav bi težko pričakovali, da bo npr. pravna stroka pri pripravi predpisov uporabljala inženirska orodja.

Prof. dr. Franci Steinman, univ. dipl. inž. grad., mag.
Leon Gosar, univ. dipl. inž. grad., Univerza v Ljubljani,
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Katedra za
mekaniko tekočin z laboratorijem, Ljubljana.
E-pošta: fsteinman@fgg.uni-lj.si;
lgosar@fgg.uni-lj.si

Viri in literatura:

Banovec, P., Gosar, L., Steinman, F. (1999) Coastal Zone Management Plan in Slovenia – Marine Area Uses, Environmental System Research Institute, User Proceedings from 14. ESRI European User Conference, Munich, Germany.

Burbridge P. (1999) The Guiding Principles for a European ICZM Strategy, Towards a European Strategy for Integrated Coastal Zone Management (ICZM), University of Newcastle, UK.

Capobianco, M. (1999) EU Demonstration Programme on Integrated Coastal Zone Management, Role and Use of Technologies in relation to ICZM, Technomare S.p.A., Benetke, Italija.

ESDP – European Spatial Development Perspective (1999) Towards Balanced and Sustainable Development of the Territory of the European Union, European Commission, Luxembourg.

Gosar, L. (2000) Raba morja v gospodarjenju z vodami, magistrska naloga, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, UL, FGG, Ljubljana.

King, G. (1999) EU Demonstration Programme on Integrated Coastal Zone Management, Participation in the ICZM Processes: Mechanisms and Procedures Needed, Hyder Consulting, Brussels.

Steinman, F., Gosar, L. (2001) Integralno gospodarjenje vodama mora i kopna, Hrvatske vode – Prošireni obuhvat zaštite voda i obalnog mora u okviru integralnog gospodarjenja vodama, Zagreb.

Steinman, F., Gosar, L. (2001) Inozemni pristupi integralnom gospodarjenju vodama obalnog područja, Hrvatske vode, Zagreb.

The Influence of EU Policies on the Evolution of Coastal Zones (1999) Institute for European Environmental Policy, London, UK.

Zakonodajne ureditve

Council Directive establishing a framework for Community action in the field of water policy, 2001 (Direktiva o vodah).

Pomorski zakonik Republike Slovenije (PZ) (Ur. l. RS 11/2000).

Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD) (Ur. l. RS 7/99).

Zakon o lukah (ZL) (Ur. l. SRS 7/77, 21/78, 29/86, 5/90, 10/91, RS 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 29/95).

Zakon o morskem ribištvu (ZMR) (Ur. l. SRS 25/76, 29/86, 47/87, SFRJ 83/89, SRS 5/90, RS 10/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 29/95).

Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Ur. l. RS 13/99).

Zakon o varstvu okolja (ZVO) (Ur. l. RS 32/93, 1/96).

Zakon o varstvu pred utopitvami (ZVU) (Ur. l. RS 44/2000).